

Część 16 - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

1. Budżet części 16 – Kancelaria Prezesa Rady Ministrów na 2003 rok – obejmuje plany finansowe Kancelarii jako jednostki budżetowej, środka specjalnego oraz Centrum Obsługi KPRM. W części 16 budżetu na 2003 r. przewidziano dochody w kwocie 5 210 tys. zł i wydatki w kwocie 99 530 tys. zł
2. Dochody budżetowe części 16 w podziale na rozdziały, w porównaniu do przewidywanego ich wykonania w 2002 r., ujmuje tablica 1.

Tablica 1: **Dochody budżetowe w części 16 - w tys. zł**

Wyszczególnienie	2002 r	2003 r.	3: 2%
1	2	3	4
R. 750 – Administracja publiczna, w tym :	19 721	5210	26,4
75001 – Urzędy naczelných i centralnych organów administracji rządowej	565	293	51,9
75060 – Pomoc zagraniczna	23		
75095 – Pozostała działalność	12080	216	1,8
75097 – Gospodarstwa pomocnicze	7053	4701	66,7

Jak wynika z danych tablicy 1, największe odchylenie planowanych na 2003 rok dochodów od ich przewidywanego poziomu w 2002 r. powstało w pozycji „pozostałej działalności”, w której planowane na 2003 r. dochody stanowią zaledwie 1,8% przewidywanego wykonania w 2002 r. Przyczyną tak poważnej różnicy jest brak w 2003 r. wpłat ze środków specjalnych, głównie z tytułu obciążenia gier liczbowych dopłatami na powodzian. Wpłaty te w 2002 r. mają wynieść 9 316 tys. zł . W 2003 r. przewidywane dochody z pozostałej działalności obejmują opłaty za uczestnictwo w aplikacji legislacyjnej.

Dochody w pozycji urzędów naczelných i centralnych organów administracji państwowej w 2003 r. mają być niższe o prawie 50% od spodziewanych w 2002 r. ze względu na brak dochodów ze sprzedaży zbędnych składników majątkowych, które miały charakter jednorazowy. Dochody w 2003 r. w kwocie 293 tys. zł mają być osiągnięte z rozliczeń za rok poprzedni, z opłat, z czynszów z tytułu najmu oraz z odsetek od lokat bankowych.

Dochody w pozycji gospodarstwa pomocnicze pochodzą z wpłat z zysku Centrum Obsługi KPRM. Są one niższe niż w spodziewanym wykonaniu w 2002 r. z uwagi na to, że i zysk planowany na 2003 r. jest niższy od przewidywanego w 2002 r. Cały plan finansowy Centrum Obsługi KPRM będzie omówiony w dalszej części opinii.

3. Planowane na 2003 r. wydatki budżetowe Kancelarii Prezesa Rady Ministrów na tle przewidywanego ich wykonania w 2002 r. są ujęte w tablicy 2.
4. Planowany na 2003 r. wzrost wydatków w pozycji „Działalność usługowa” o 18,7% w stosunku do roku poprzedniego jest argumentowany koniecznością zwiększenia dotacji dla Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej na sfinansowanie wyposażenia tej jednostki w nowoczesny sprzęt informatyczny. Szczegółów planowanych inwestycji w centrum opiniowany dokument nie zawiera.

Tablica 2: Wydatki budżetowe w części 16 tys. zł

Wyszczególnienie	2002 r.	2003 r.	3:2%
1	2	3	4
Dział 710 Działalność usługowa	2 528	3 000	118,7
Dział 750 Administracja publiczna	102 411	96 526	94,3
Dział 752 Obrona narodowa	4	4	100,0
Ogółem część 16	104 943	99 530	94,8

5. Planowane na 2003 r. wydatki w dziale 750 – Administracja publiczna – wynoszą 96 526 tys. zł, co stanowi 94,3% przewidywanego wykonania tych wydatków w 2002 r. Z ogólnej kwoty wydatków w tym dziale 72 635 tys. zł (75,3% całości) przypada na urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, 500 tys. zł (0,5%) na pomoc zagraniczną, 7 728 tys. zł (8,0%) na dotację dla Krajowej Szkoły Administracji Publicznej, 830 tys. zł (0,9%) na Radę do Spraw Uchodźców i 14 833 tys. zł (15,4%) na pozostałą działalność.
6. Wydatki w rozdziale 75001 urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej – w porównaniu do przewidywanych wydatków w 2002 r. są wyższe o 27,5%. Ten wzrost wynika głównie z wprowadzenia do planu na 2003 r. wydatków inwestycyjnych w kwocie 13 290 tys. zł – takie wydatki w 2002 r. nie występowały. Same wydatki bieżące w tym rozdziale, po odliczeniu wydatków majątkowych, są wyższe od przewidywanych na 2002 r. o 4,2%. Wydatki osobowe w wydatkach bieżących rosną o 4% zgodnie z przyjętą na 2003 r. zasadą podwyższania wynagrodzeń w sferze budżetowej. Natomiast wzrost wydatków na zakup towarów i usług o 5,6% w stosunku do 2002 r. nie został uzasadniony, poza uwagą, że wydatki te są niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania Kancelarii. Przewidywane w tym rozdziale w 2003 roku wydatki majątkowe mają wynieść 13 290 tys. zł, z czego na inwestycje budowlane przypada 11 290 tys. zł, na zakupy inwestycyjne 2 000 tys. zł. Jedną z inwestycji budowlanych dotyczy kontynuacji prac w obiekcie przy Al. Ujazdowskich 3. Inwestycje kontynuowane nie powinny być oczywiście wstrzymywane. Natomiast drugie zadanie – modernizacja obiektu przy Al. Jerozolimskich 5 – powinno być szczegółowo uzasadnione i co do celowości, i co do wysokości planowanych nakładów. Podobnie planowane zakupy inwestycyjne w dwóch pozycjach w okrągłych kwotach po milionie złotych wymagają specyfikacji i uzasadnienia.
7. W rozdziale 75060 – pomoc zagraniczna – zaplanowano dotację w wysokości 500 tys. zł dla fundacji i stowarzyszeń, które „opracowują programy pomocowe dla państw Europy Środkowowschodniej będących w okresie transformacji.”¹, a celem tych programów ma być „zaprezentowanie polskich rozwiązań z dziedziny polityki gospodarczej i społecznej oraz promocja polskich doświadczeń.”² Jak się wydaje, opracowania dotychczas przygotowane przez owe fundacje i stowarzyszenia powinny być ocenione, jak też powinna być uzasadniona celowość ponoszenia takich wydatków ze środków budżetowych.

¹ Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, projekt budżetu na 2003 rok część 16. Warszawa, październik 2002 r., s. 14.

² Jak wyżej, s. 15.

8. W rozdziale 75065 przewidziano dotację dla Krajowej Szkoły Administracji Publicznej w kwocie 7 728 tys. zł. Wzrost tej pozycji o 4% w stosunku do 2002 r. można uznać za zasadny.
9. Wydatki w rozdziale 75068 – Rada do Spraw Uchodźców – przewidziano w kwocie 830 tys. zł, która jest o 7,4% wyższa od przewidywanych w tej pozycji wydatków w 2002 r. Świadczenia na rzecz osób fizycznych (ryczałtowe wynagrodzenia członków rady itp.) w tym rozdziale mają wzrosnąć aż o 16,4%, co w projekcie budżetu nie zostało uzasadnione
10. W rozdziale 75095 – pozostała działalność – planowane na 2003 r. wydatki mają wynieść 14 833 tys. zł, to jest tylko 46,7% przewidywanego wykonania budżetu na 2002 r. W strukturze planowanych wydatków w tym rozdziale w porównaniu do poprzedniego roku zachodzą zmiany wymagające wyjaśnienia, którego w projekcie budżetu brak. Chodzi tu o blisko siedmiokrotny wzrost wydatków na zakup towarów i usług (z 1,4 do 9,4 mln zł) i czternastokrotne zmniejszenie pozycji pozostałe wydatki (z 26,6 do 7,1 mln zł). W planowanych zakupach towarów i usług dominujący udział (6,9 mln zł, 74,2% całości) mają wydatki Pełnomocnika Rządu do Spraw Integracji Europejskiej, ale Pełnomocnik ten działa i w 2002 r., więc taki skokowy wzrost jego wydatków wymaga uzasadnienia. Pozostałe wydatki obejmują fundusz dyspozycyjny oraz koszt podróży służbowych dwóch Pełnomocników Rządu: do spraw Równego Statusu Kobiet i Mężczyzn i do Spraw Integracji Europejskiej. Zaplanowana ogromna redukcja tej pozycji wydatków rodzi podejrzenia, że zaszły tu jakieś zmiany organizacyjne w wyniku których wydatki roku 2002 i 2003 są nieporównywalne. Ta kwestia musi być wyjaśniona.
11. Plan finansowy na 2003 r. środka specjalnego „Legislacja” w Kancelarii Prezesa obejmuje dochody w wysokości 9 220 tys. zł (głównie z wpłaty z zysku Centrum Obsługi KPRM) i wydatki w wysokości 9 632 tys. zł. Nadwyżka wydatków nad przychodami ma być pokryta z pozostałości środków obrotowych na koniec 2002 r. Wydatki środka specjalnego „Legislacja” na ss. 20 – 21 opiniowanego dokumentu zostały omówione w sposób hasłowy, bez danych liczbowych, natomiast specyfikacja wydatków na s. 22 obejmuje wydatki tak środka specjalnego „Legislacja”, jak i środka specjalnego „pomoc dla powodzian z dopłat gier liczbowych”. Tak przygotowany projekt planu finansowego nie pozwala na sformułowanie opinii o nim.
12. Projekt planu finansowego na 2003 r. gospodarstwa pomocniczego Centrum Obsługi KPRM obejmuje przychody w wysokości 150,7 mln zł (95,4% przychodów przewidywanych w 2002 r.), wydatki w wysokości 125,5 mln zł (99,8% poziomu z 2002 r.), obciążenie podatkiem dochodowym w kwocie 6,8 mln zł (75,5% przewidywanego obciążenia w 2002 r.) i zysk netto 18,4 mln zł (79,4% poziomu z 2002 r.). Planowany stan środków obrotowych na początek i na koniec roku (58,5 mln zł) nie ulega zmianie.

Planowane na 2003 r. przychody ze sprzedaży usług mają wzrosnąć w porównaniu do 2002 r. o 13,8%, natomiast przychody ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych mają zmniejszyć się o 16,6%. Zmniejszenie przychodów ze sprzedaży wyrobów jest wyjaśniane spadkową tendencją prenumeraty Dziennika Ustaw, Monitora Polskiego i innych wydawnictw.³ W uzasadnieniu do projektu budżetu brak natomiast omówienia działalności usługowej Centrum Obsługi KPRM i przyczyn wzrostu przychodów z tej działalności o 13,8%.

³ Jak wyżej, s. 24.

Planowane wydatki Centrum Obsługi KPRM mają obniżyć się o 0,2% w stosunku do 2002 roku, w tym wynagrodzenia mają wzrosnąć o 4,0%, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy o 2,2%, pozostałe wydatki o 0,3%, natomiast wydatki na materiały i usługi mają być obniżone o 2,7%, co pokryje wzrosty wydatków we wszystkich pozostałych pozycjach. Wzrost wydatków na wynagrodzenia o 4% jest taki sam, jak w całej sferze budżetowej, a więc nie budzi zastrzeżeń. Oszczędność na kosztach materiałów i usług ma być osiągnięta przede wszystkim na skutek zmniejszenia nakładów głównych wydawnictw KPRM, co powoduje obniżenie wydatków na usługi pocztowe, usługi poligraficzne i zakup papieru, a także na skutek zmniejszenia kosztów remontów finansowanych z własnych środków KPRM⁴.

Konkluzja:

Opiniowany projekt budżetu na 2003 r. – część 16 Kancelaria Prezesa Rady Ministrów w wielu miejscach nie zawiera uzasadnienia przewidywanych wydatków. W szczególności chodzi tutaj o następujące pozycje:

- w dziale 710, rozdziale 71 031 – dotacja dla fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej ma wzrosnąć o 472 tys. zł (18,4%) w stosunku do 2002 r. z uzasadnieniem werbalnym, że „obecna sytuacja finansowa uniemożliwia rozwój CBOS i unowocześnienie jego działalności badawczej wymagającej nakładów inwestycyjnych na nowoczesny sprzęt informatyczny”, bez specyfikacji rodzajów i kwot uznanych za niezbędne nakładów inwestycyjnych;
- w rozdziale 75001 – urzędy naczelne i centralne organów administracji rządowej - w wydatkach majątkowych przewidziano 5 mln zł na modernizację obiektu Al. Jerozolimskie 5 z werbalnym uzasadnieniem, że obiekt „stwarza zagrożenie dla użytkowników i otoczenia”. Potrzebne jest tu omówienie proponowanego zakresu robót i uzasadnienie ich kosztu. W Wydatkach majątkowych przewidziano też 2 mln zł na zakupy inwestycyjne, z ogólnym wskazaniem, że chodzi tu o urządzenia dla technicznej obsługi obiektu kancelarii i urządzenia komputerowe, drukujące i oprogramowanie, bez podania specyfikacji zakupów i uzasadnienia konieczności ich dokonania. Także przewidziany w tym rozdziale wzrost wydatków bieżących w pozycji zakupu towarów i usług; o 5,6% wymaga rzeczowego uzasadnienia; w rozdziale 75060 przewidziano 500 tys. zł na dotacje udzielane fundacjom i stowarzyszeniom, które mają opracowywać programy pomocowe dla państw Europy Środkowowschodniej w celu zaprezentowania polskich rozwiązań z dziedziny polityki społecznej i gospodarczej i promowania polskich doświadczeń. Brak tutaj oceny dotychczasowej działalności wspomnianych fundacji i stowarzyszeń w przygotowywaniu takich programów i uzasadnienia celowości dotowania tej działalności ze środków budżetowych;
- w rozdziale 75068 – Rada do Spraw Uchodźców – brak uzasadnienia dla wzrostu świadczeń na rzecz osób fizycznych (zryczałtowane wynagrodzenia członków rady itp.) o 16,4%;
- w rozdziale 75095 – pozostała działalność – przewidziano wzrost wydatków na zakup towarów i usług o ok. 7 mln zł (blisko 700%) i spadek wydatków o ok. 26,7 mln zł (ponad 92%) w pozycji pozostałych wydatków. Takie skokowe zmiany wydatków pozwalają domyślać się, że zaszły też jakieś zmiany

⁴ Jak wyżej, s. 24.

organizacyjne i strukturalne w tym obszarze działalności, ale brak na ten temat objaśnień i uzasadnienia wydatków;

- w projekcie planu finansowego środka specjalnego „Legislacja” brak uzasadnienia – poza werbalnym - dla wydatków, a ich specyfikacja jest podana dla wszystkich środków specjalnych łącznie;
- w projekcie planu finansowego gospodarstwa pomocniczego Centrum Obsługi KPRM brak wyjaśnienie przyczyn wzrostu przychodów ze sprzedaży usług o 13,8% w stosunku do przewidywanego wykonania w 2002 r.